ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ.

ਦਰਸ਼ਣ ਸਿੰਘ

(2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1856)

[ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਕੇ. ਐੱਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਐਸ. ਐਸ. 147, 148, 149 ਅਤੇ 302-ਕਤਲ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਾ-ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਪਿਤਾ ਟਰੈਕਟਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ-ਟਰੈਕਟਰ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੁਕਿਆ-ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਪਿਤਾ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ-ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਸ. ਐਸ. 147, 148, 149 ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। 302 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. ਐਸ. 148 ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਸਨ-ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖੀ ਸੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ, ਮਾਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਆਈਐਸ' ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਏ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ 'ਆਈਐਸ'

ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਥਾਣੇ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੀ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ-ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ-ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਨੰ. 4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ-ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਸ਼ ਉਸ' ਤੇ ਸੀ-ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਾਸ਼ ਦਾ ਸਥਾਨ ਝੋਨਾ ਦਾ ਖੇਤ ਸੀ-ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਿਆ-ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬੀ. ਸਬੂਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ-ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਖਿਆਃ 1. ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਜੀਜਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਨਾਲ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਗੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਗਾਰਡ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟਰੱਕ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਟਰੱਕ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਦਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਝੋਨਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 5-ਮੂਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਝੋਨਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42]

2. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਕੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਖੁਦ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਸੀ?

3. ਜੇਕਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ? ਦਰਅਸਲ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਹੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 45]

4. ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ, ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਲੋਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ, ਉਹ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਤਾਂ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 47] [364-ਐਚ; 365-ਏ-ਬੀ]

5. ਅਸਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ 'ਆਰ' ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ

ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਦਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰ. 4, ਭਾਵ. , ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੱਟ ਅਜੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਵੀ ਸੱਟ ਨੰ. 4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 49]

6. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਆਰ' ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਤਾਂ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖਾਸ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ, ਸੰਸਕਰਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਸ਼ ਉਸ' ਤੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਝੋਨਾ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 50 ਅਤੇ 51] [366-ਸੀ-ਈ]

7. ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ (ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਤੱਥ ਬਾਰੇ 161 ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ)। [ਪੈਰਾ 52] [366-ਐੱਫ]

8. ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 57] [367-ਜੀ] ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਣਪਤਰਾਵ ਲਿਮਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1954 ਐਸ. ਸੀ. 20; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂ ਚਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 721: [2010] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1110-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐੱਫ ਅੰਬ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1995 ਐਸ. ਸੀ. 959; ਅਬਦੁਲ ਸਈਦ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 259: [2010] 13 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 311; ਤਹਸੀਨ ਪੂਨਾਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2018) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 498: [2018] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 204-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀ. ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ [2011] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 503 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8 ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1995 ਐਸ. ਸੀ. 959 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8|

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1856. 2002 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 175 ਵਿੱਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 02.01.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। ਨਾਲ। ਸੀ. 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1857। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐੱਨ. ਅੰਨਾਪੋਰਾਨੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਡੀ. ਕੇ. ਐੱਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ. 1. ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਉਹੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.' ਵਜੋਂ

ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 147,148,149 ਅਤੇ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਈ. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ |

2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ-ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਃ 1 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਚਾਚੇ ਨਾਲ ਨਾਨਕਮੱਟਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੁਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਸੀ। 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1857 ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਸੀ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬੱਲਮ (ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਧਾਰ ਵਾਲਾ ਹਥਿਆਰ) ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਵੀ ਸੀ। ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ (ਕੈਮ ਪਾ) ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੈਂਪ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ। ਉਹ ਟਰੱਕ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਦ ਗੱਡੀ' ਤੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

3. ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.) ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 147,148,149 ਅਤੇ 302 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 147,148,302 ਅਤੇ 149 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ। ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਏ ਗਏ ਸਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'Cr.PC' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

4. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਅਤੇ 149 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆਃ I. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਐੱਫ II. ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਗੈਰ-ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੂਰ ਤੋਂ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। III. ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਾਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। IV. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ,

ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦਾ ਬੱਲਬ ਬੰਦ ਸੀ। ਵਾਈ. ਸੱਟ ਨੰ. 4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਗੋਲੀ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸੀ। vii. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਸੀ। viii. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ3-ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ix. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਮਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਮਡਗਾਰਡ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਲਿਆ।

6. ਅਸੀਂ ਰਾਜ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

7. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2, 2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1857 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾਃ (i) ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਹੈ। (2) ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਏ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸਿੱਟਾ, ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। (3) ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ਼ 17 ਸਾਲ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਘਾਤ ਲਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਗੋਸੂ ਜੈਰਾਮੀ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 1 ਅਤੇ ਮੰਗੂ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (iv) ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ। , ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਡੱਬਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ ਸਮੇਤ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ ਤੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਵਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (v) ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੰਗਤਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕੋ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੰ. 4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਅਬਦੁਲ ਸਈਦ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 3 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਭਵ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਈ. ਐੱਫ (vi) ਪੀ. ਡਬਲਿਊ. 1 ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਕਿ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ 5 ਤੋਂ 7 ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ

ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀ. ਡਬਲਿਊ. 1 ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੀ. 1 (2011) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 766 2 ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1995 ਐਸ. ਸੀ. 959 3 (2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 259 |(vii) 22.08.1992 ਉੱਤੇ ਹੀ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ 05.30 ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ। ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (viii) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ, ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਮਲਾਵਰਾਂ, ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਮ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਾਲ 1992 ਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿਃ ਏ. ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜ਼ਖਮੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਡੀ. ਬੀ. ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। c. ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਸਬੂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਡਾਕਟਰ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਜੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ ਐੱਫ “ਬਾਹਰੀ ਜਾਂਚਃ - ਇੱਕ ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਆਰ. ਐੱਮ. ਦਾ ਧੱਬਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕਠੋਰਤਾ ਸੀ, ਪੇਟ ਸੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨਃ - ਜੀ. (1) ਮੁਰਦਾ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। (2) ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 16 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਕੱਟੋ ਜੋ ਕੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਚਿਹਰੇ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੰਨ ਦਾ ਲਾਰਬਨ ਅਤੇ ਜਬੜ੍ਹੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। (3) ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਕੱਟੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਜਬਾੜ੍ਹੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। (4) ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਨ ਪਾ ਕੇ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੱਡੀ ਕੱਟਣ 'ਤੇ ਪਲੇਟ ਦਾ ਇੱਕ ਟਿੱਕਲ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਟੋਟੇਮ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਜਲਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। (5) ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਗੋਲੀ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਪੱਸਲੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਨਿੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੀ. ਬਾਹਰੀ ਜਾਂਚ (1) ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਪੱਸਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ। ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਫੇਫੜੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸਨ, ਦਿਲ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। 16/15 ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਦੰਦ ਸਨ। ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡੀ. ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੂਨ ਵਗਣ ਕਾਰਨ ਸਦਮੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਬਕਾ 'ਤੇ. ਕਾ 3 ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਈ. ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 2 ਟਿੱਕਲ ਕਾਰਡ ਬੋਰਡ ਅਤੇ 34 ਪੈਲੇਟ ਹਟਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਮੀਜ਼, ਤਾਹਮਾਦ, ਅੰਡਰਵੀਅਰ, ਕੜਾ, ਕ੍ਰਿਪਲ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੁੱਲ 5 ਟੁਕੜੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਐੱਫ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤਲਵਾਰ, ਪਿਸਤੌਲ, ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ 5 ਵਜੇ 22.8.92 ਉੱਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨਃ 30 ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲੱਛਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ 12 ਘੰਟੇ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੇ ਘੰਟੇ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ 22.8.92 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਕੱਟੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ। ਨੰਬਰ 5 ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਚਾਈ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ 4 ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਟਰਾਈਕਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ 3 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕੁੱਲ ਦੋ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ 8 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਦੇ 8 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ, ਭੋਜਨ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ”

11. ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ, ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਫਟ ਗਈ ਸੀ। ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ, ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਪੱਸਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ। ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ

ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਫੇਫੜੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸਨ। ਦਿਲ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। 16/15 ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਦੰਦ ਸਨ। ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੂਨ ਵਗਣ ਕਾਰਨ ਸਦਮੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ।

12. ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਤੋਂ 5 ਸੱਟਾਂ ਗੋਲੀ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਸੱਟਾਂ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਨ।

13. ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। 14. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ 17 ਸਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈਃ ਈ. ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ), ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਸੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਿਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸਨ। ਸੜਕ ਨਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਲੰਘਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵੈਰ ਸੀ। ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਉਹ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਃ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਰੋਗਾਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਢਾਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ 10 ਤੋਂ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕਿ ਇਹ ਚੌਦਾਂ ਤੋਂ ਨੌਂ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰਿਆ ਜੋ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਚਨਾਮਾ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਥਾਣੇ ਗਏ। ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4-ਮਾਮੇ) ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਕਿਸਾਨਪੁਰ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ 7 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਨਾਨਕਮੱਟਾ ਥਾਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਨਾਨਕਮੱਟਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ, ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ। ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਸੁਨਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਚਾਚੇ ਦੇ ਘਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਗਿਆ। ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਘਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ, ਨੇੜੇ ਹੀ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੀਮਲ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਰੱਖਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਝਾੜੀਆਂ ਹਨ। ਸੇਮਲ ਦਾ ਰੁੱਖ ਸੜਕ ਦੇ

ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਨਾਨਕਮੱਟਾ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੇ ਮਾਮਾ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਪਿਤਾ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੀਂਹ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 4 ਤੋਂ 5 ਪੌੜੀਆਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਏ, ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਲੋਕ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਟਰੱਕ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਹੀ ਤਲਵਾਰ, ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਿਤਾ ਟਰੱਕ ਦੀ ਸੀਟ' ਤੇ ਹੀ ਡਿੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੈਲਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ 5-7 ਪੌੜੀਆਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦਾਰੋਗਾਜੀ ਨੇ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਖੂਨ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਤਲਵਾਰ, ਬਰਛੇ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ।

15. ਪੀਡਬਲਯੂ 2, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਾ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਹ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਬਾਹਰ ਆਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧਮਕੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨਾਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰਨ ਵੇਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ

ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਨਕਮੱਟਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 4-ਮਾਮਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਬਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਵੀ ਹੈ। ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਨੇੜੇ ਹੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਝਾੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਫਸਲਾਂ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਲਵਾਰ, ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰਵਣ ਸਿੰਘ-ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੈਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ਫੜ ਕੇ ਪੈਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰ ਲੋਕ ਚਲੇ ਗਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਸਵੇਰੇ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਮੀਂਹ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ।

16. ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਮਾਮਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 05.30 ਪੀ. ਐੱਮ. 'ਤੇ ਉਹ 22.08.1992' ਤੇ ਘਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਸਵੇਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਵੀਰਾ ਕੌਰ-ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ

ਸਿੰਘ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਗਏ।

17. ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਿਕਵਰੀ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ 1930 ਵਜੇ 23.08.1992 ਉੱਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈ. ਡੀ. 2 ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਵਜੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲਾ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕੇਏ-18 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 22.08.1992 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਕਾਰਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਂਚ PW5 ਦੁਆਰਾ 28.08.1992 ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹੇਗਾਃ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਸਤੌਲ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੰਗਾਲ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਿਸਤੌਲ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਬੈਰਲ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵੇਂ ਪਿਸਤੌਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ

ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਐਨਲਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਨਸਿਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਖਤੀਨਾ ਰਾਹੀਂ 25.11.1992 ਉੱਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ 28.11.1992 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਬੈਲਾਸਟਿਕ ਮਾਹਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਹੈ। ਐੱਫ ਜੀ. ਕਾ 6 ਵਿੱਚ, "ਮੌਤ" ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਪੁਲਿਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ" ਤੋਂ ਲਾਸ਼ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਸ ਰਾਤ ਪੰਚਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਲਾਸ਼ ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਝੋਨਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੜ੍ਹਕ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਸੀਮਲ ਦਾ ਰੁੱਖ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਬਲਦ ਅਤੇ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ।

19. ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 11.09.1992 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਈਟ ਮੈਪ-ਕਾ 19 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਨੇ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ, ਅਤੇ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਃ “ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਲ ਰਾਮ ਆਰੀਆ, ਐਸ. ਆਈ. ਅਤੇ ਐਸ. ਓ. ਨਾਨਕਮੱਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ 7.10.92 ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਵਾਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ 7.10.92 ਉੱਤੇ ਲਏ ਸਨ। ਗਵਾਹਾਂ ਵੀਰਾ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦਾ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਵੀਰਾ ਕੌਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪਤੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੈਕਟਰ' ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ

ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਟਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ”

20. ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 162 ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਮਾਂ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

21. ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਕੀ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

22. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਣਪਤਰਾਵ ਲਿਮਸੇ ਅਤੇ ਹੋਰ 4 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ “5.ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼

ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜ੍ਹੀ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ”

23. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂ ਚਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 5 ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪੈਰੇ 41 ਤੋਂ 43 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਚਰਚਾ ਵੇਖੀਃ “41. ਬੈਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [(2009) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 271: (2009) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 260], ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਮੁੜ੍ਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 286, ਪੈਰਾ 27-28).

“ 27. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨਃ ਡੀ. 1. ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਅਤੇ 386 ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ੍ਹ ਕਦਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 2. ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਉਦੋਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ। 3. ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਠੋਸ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ। 28. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁੱਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ,

ਪਰ ਇਹ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੀ. 5 (2010) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 721 (2) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। (3) ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਹੋਈ। ਬੀ. ((iv) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਸੀ. (v) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (vi) ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

42. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਯੂ. ਪੀ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਰੀਹਰ ਬਕਸ ਸਿੰਘ [(1975) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 167: 1974 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 799] ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ (ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 170, ਪੈਰਾ 14) " 14. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ”

43. ਇਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂ. ਪੀ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਗੋਪੀ [1980 ਸਪਪ ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 160: 1979 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 630] ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ (ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 161, ਪੈਰਾ 2) “ 2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਿਆਨ ਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ 6. ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ' ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

24. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਕੀ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

25. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂਃ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਧੇ ਚੌਥਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਚਨਾਮਾ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 5-ਪੰਚਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 22.08.1992 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਕਾਰਨ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਪੀ. ਏ. ਸੀ. ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਡੀ. ਈ. ਬੀ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖ ਕੇ ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਪੈਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰ ਲੋਕ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ1, ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਪੋਰਟ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸੰਸਕਰਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੀ. ਸੀ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਲ

ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੱਲਬ ਬੰਦ ਸਨ। ਡੀ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਝਾੜੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਈ ਝਾੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਫਸਲ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਸੀ. ਈ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੈਦਲ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ਫੜ ਕੇ ਪੈਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀ. f. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। , ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅਸਲ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਲੱਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਲੋਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਹੀ ਬਰਛੇ, ਤਲਵਾਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ 5 ਤੋਂ 7 ਪੈਂਡੀਆਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਈ. ਐੱਫ 26. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਅੱਗਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

27. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਹ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। 28. ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੈਰ-ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦਾ ਮਾਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੇ ਕੀ ਪਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ ਬੀ. “ਦਾਰੋਗੀ ਨੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੱਪਰ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਸੀ. ਦਾਰੋਗਾਜੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 361 ਤਹਿਤ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਕਿਵੇਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਡੀ. ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਕਿ ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸਵੇਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ”

29. ਅੱਗੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

30. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਚਾਲੂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਬੱਲਬ ਬੰਦ ਸਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਲਦ

ਗੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਰਨ ਉਡਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਾੜ੍ਹਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਟਰੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਕ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਸੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

31. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਗਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4-ਉਸ ਦਾ ਚਾਚਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਚਿੱਕੜ੍ਹ ਦੇ ਗਾਰਡ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ।

32. ਫਿਰ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। , ਸੱਟ ਨੰ. 4 ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰ. 5, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਗੋਲੀ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪਿੱਠ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੋਢੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਝੁਲਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਸੱਟ ਨੰ. 5 ਇਹ ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਗੋਲੀ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਲਰਬੋਨ ਅਤੇ ਪਸਲੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਛਾਂਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

33. ਪਿੱਠ ਵਿੱਚ ਸੱਟ (ਸੱਟ ਨੰ. 4) ਲੱਗਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਏ. ਜੀ. ਏ. ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿਆਲੂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਸੱਟ ਨੰ. 5 ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਲਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਟੈਟੂ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਟ ਨੰਬਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। 6 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ. x 1⁄2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ. ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿੱਪਲ ਦੇ ਨੇੜੇ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ [ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ]। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੱਟਾਂ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। 5 ਅਤੇ 6. ਪਰ ਸੱਟ ਨੰਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। 4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੱਟ ਨੰ. 4 ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਕਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ

ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3-ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸੱਟ ਨੰ. 5 ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੰਭਵ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਕੁੱਟਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਉੱਤੇ ਹੇਠਾਂ (ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ) ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਘਟਨਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

34. ਪੀਡਬਲਯੂ 1,2 ਅਤੇ 4 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

35. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਦੀ ਮਾਂ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4-ਜੀਜਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਸਵੇਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੇਰੇ

ਹੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਗਏ।

36. ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜੋ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਬਰੇ (ਕੱਪਾ) ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਨੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਡਿੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

37. ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਇੱਕ ਪੰਚ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਪੰਚਨਾਮਾ 23.08.1992 ਉੱਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਅਜਿਹਾ

ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ। ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2 ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੰਚ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਪੰਚਨਾਮਾ 23.08.1992 ਉੱਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਪਰ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਵਿਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ (ਜਾਂਚ) ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

38. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹਨ (ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਹਸੀਨ ਪੂਨਾਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 6 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਖੋ)। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

39. ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵੀ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 5-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ 23.08.1992 ਉੱਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ. ਡੀ. 1 'ਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ

ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 22.08.1992 ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਬਰੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਰਿਕਵਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

40. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਅੰਬ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਸੰਸਕਰਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰ ਸਨ।

41. ਅਬਦੁਲ ਸਈਦ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 7 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਮਿਆਨ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ' ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਃ "ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਬਨਾਮ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ |

42. ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1975) 4 ਬੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 497: 1975 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 571: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1975 ਐਸ. ਸੀ. 1727] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਾਹਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਇਹ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

43. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਗੀਰਥ (1999) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 96: 1999 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 658] ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ (ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 101, ਪੈਰਾ 15) “

45. ਮੈਡੀਕਲ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡੀ. ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣੋ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਰਾਏ ਤਰਕ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਰਾਏ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਰਾਏ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਡਾਕਟਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਜੱਜ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਰਾਏ ਈ. ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹਨ। ” ਐੱਫ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) 34. ਭਗਿਰਥ ਕੇਸ [(1999) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. |

46. ਉੱਤੇ ਧਿਆਨਃ 1999 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 658], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹੈ, “ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਨੂੰ' ਸਥਿਰ 'ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ' ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ 'ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

47. ਜਿੱਥੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਏ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਟੱਚਸਟੋਨ ਵਜੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਲਟ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। " 21. ... ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰਤਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ 'ਕ੍ਰੈਡਿਟ'; ਗਵਾਹ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਆਦਿ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਮੁੱਲ ਇੱਕ ਸੰਚਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। " ਸੀ. [ਵੀਡੇ ਥਮਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਯੂ. ਟੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) [(2003) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 380: 2003 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1362] ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ((2003) 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 56: 2003 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1577] ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 'ਤੇ। ਡੀ. 36. ਸੋਲੰਕੀ ਚਿਮਨਭਾਈ ਉਕਾਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [(1983)2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 174: 1983 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 379: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1983 ਐਸ. ਸੀ. 484] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ (ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 180, ਪੈਰਾ 13) " 13. ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਕਥਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜੋ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਈ. ਐੱਫ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਥਿਤ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। " ਜੀ. (ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

48. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮਣੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [1994 ਸਪੱਪ (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 289: 1994 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1242], ਖੰਬਮ ਰਾਜਾ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ [(2006) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 239: (2007) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 431] ਅਤੇ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ [(2009) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 566: (2009) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1484]।

49. ਯੂ. ਪੀ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਚੰਦ [(2009) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 542: (2010) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1112] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 545, ਪੈਰਾ 13) " 13. ... ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ। "

50.ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਇੰਨੇ ਦੂਰ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੱਚੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। "

51. ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਜੀਜਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਨਾਲ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕਮੱਟਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਗੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਗਾਰਡ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਦਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਝੋਨਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 5-ਮੂਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ। ਇਹ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਝੋਨਾ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

52. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਕੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਖੁਦ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੀ ਸੀ? ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਜਵਾਬ ਹਨ।

53. ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ ਬੀ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਵੇਖੀ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਸੱਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੈਦਲ ਚੱਲੀ ਸੀ, ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਨੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4-ਮਾਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ ਡਬਲਯੂ 1 ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2 ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਸੀ (ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੈਦਲ)। ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਮਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਹੱਤਿਆ ਵੇਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਸੱਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ? ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ. ਈ. 45. ਜੇਕਰ ਇਹ ਘਟਨਾ

ਵਾਪਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਸਿਰਫ 23.08.1992 ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

54. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਨੰ. 4 ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

55. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਕੋਲ ਏ ਸੀ | ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ, ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਲੋਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ, ਉਹ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਡਿੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਬਰੇ

ਨਾਲ, ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

59. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਪਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਹੀ ਤਲਵਾਰ, ਬਰਛੇ ਆਦਿ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੀ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰ. 4, ਭਾਵ. , ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨੰ. 4 ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੀ ਗੋਲੀ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਅਣਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਤਫਾਕਨ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦਾ ਨੰਬਰ 1815 ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

60. ਅਸਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਦਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟ ਨੰ. 4, ਭਾਵ. , ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੱਟ ਅਜੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ

ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਵੀ ਸੱਟ ਨੰ. 4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਈ. ਐੱਫ 50. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੂੰ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਉਸੇ ਰਾਤ ਟਾਰਚ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ 5 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ |ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੰਜ ਤੋਂ ਸੱਤ ਪੈੜੀਆਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। , ਇਹ ਕਿ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੰਜ ਤੋਂ ਸੱਤ ਕਦਮ ਨੂੰ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਪੰਜ ਤੋਂ ਸੱਤ ਕਦਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ' ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇ, ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਉਸ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਭੁੱਲ, ਸੰਸਕਰਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

61. ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਸ਼ ਉਸ' ਤੇ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਝੋਨਾ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

62. ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ (ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਤੱਥ ਬਾਰੇ 161 ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ)।

63. ਬਲਦ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ।

64. ਅਗਲਾ ਪਹਿਲੂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਰਾਮਦਗੀ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ5 ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈਃ “ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਪਿਸਤੌਲ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤੂੜੀ (ਭੂਸੇ) ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕੱਢ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੂੜੀ (ਭੂਸਾ) ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ

ਗਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੂੜੀ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ 12 ਬੋਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ”

65. ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਹੋਈ ਰਿਕਵਰੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਬਰਛਾ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਬਰੇ।

66. ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਪੀਡਬਲਯੂ5 ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ ਸੀ. “ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਚ. ਕਾ 12 ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਚੈਪਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੈਮੋ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੱਖਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੈਮੋ ਵੀ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਏ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਗਏ। ” ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 12 ਬੋਰ ਪਿਸਤੌਲ ਨੰ. 1/69, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਘਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

67. ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate